

Irène Mainguy

**SIMBOLURILE GRADELOR
CAPITULARE
ÎN FRANCMASONERIE**

Ritul Scoțian Antic Acceptat și Ritul Francez

De la libera trecere până la zborul
păsării Phoenix

Prefață de
BERNARDINO FIORAVANTI

Ilustrată cu 99 de figuri și 33 de planșe

Desene de
HENRI-JEAN DEGUILLEMAIN

Traducere din limba franceză
CRISTINA SĂVOIU

editura rao

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

MAINGUY, IRÈNE

Simbolurile gradelor capitulare în francmasonerie /

Irène Mainguy ; trad. : Cristina Săvoiu. - București: Editura
RAO, 2012

ISBN 978-606-609-323-1

I. Săvoiu, Cristina (trad.)

061.236.6

Editura RAO
Grupul Editorial RAO
Str. Turda nr. 117-119, București, România
www.raobooks.com
www.rao.ro

IRÈNE MAINGUY

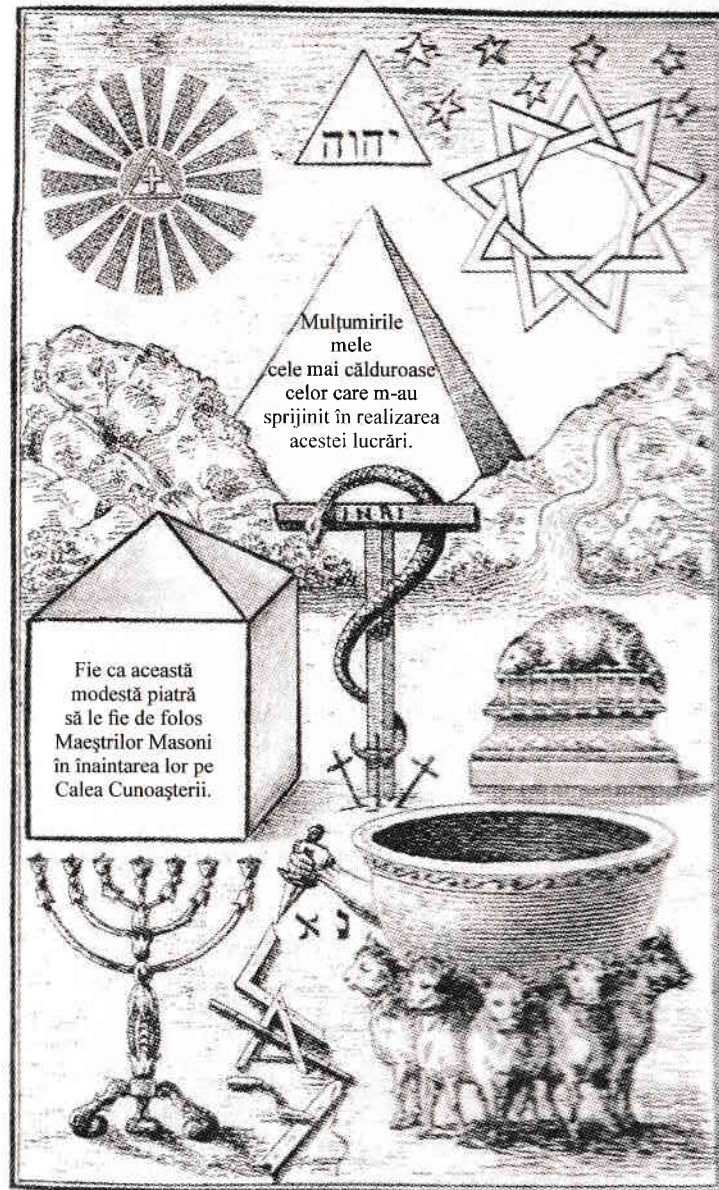
De la symbolique des chapitres en franc-maçonnerie

© Éditions Dervy – Paris 2005
Toate drepturile rezervate

© Editura RAO, 2006
pentru versiunea în limba română

2012

ISBN 978-606-609-323-1

Un omagiu în memoria
fratelui nostru preaiubit și prieten,
maestrul Narcisse Flubacher,
fondatorul și sufletul revistelor

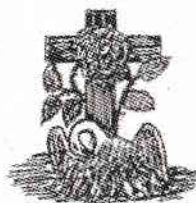
Les Cahiers du Pélican și

Le Phénix și

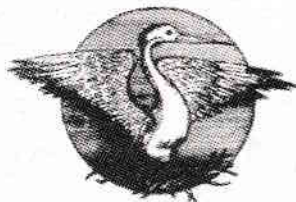
Prearespectabilei Loji

La Parole de Vie

LES CAHIERS DU PÉLICAN

LE PHENIX

CUPRINS

<i>Prefață</i>	15
Cuvânt-înainte	19
Correspondențele gradelor sau ordinele potrivit riturilor	26
I. Învățătura atelierelor capitulare	27
II. Considerații asupra istoriei rosacrucianismului	30
III. Principiile rosacrucienilor	40
IV. Momentul joncțiunii dintre frăția Rosacrucii și francmasonerie	41
Răspunsurile care se dau în mod tradițional în cursul testării în conformitate cu prevederile Conventului de la Lausanne (de la primul până la al 18-lea grad)	43
V. Lucrările în Capitulum de Rit Francez	46
VI. Al Treilea Ordin de Înțelepciune în Ritul Francez	47
VII. Al Patrulea Ordin de Înțelepciune în Ritul Francez	50
Structura fiecăruia dintre grade	52

Capitolul I

CAVALER AL ORIENTULUI ȘI/SAU AL SABIEI SAU MASON LIBER (gradul al 15-lea)

Prezentarea gradului	55
Tema gradului	63
Tabel comparativ al manualelor	66
Statutul și Reglementările Generale ale Cavalerilor Orientului, 1762	67
1. Cavaler al Orientului și/sau Sabiei	73
2. Libertatea de trecere	83
3. Podul	86
4. Cu sabia într-o mână, cu mistria în cealaltă	89
5. Zorobabel	90

6. Ezdra	92
7. Șorțul	93
8. Cordonul	95
Tabel recapitulativ	97
Instruirea prin întrebări și răspunsuri	98

Capitolul II

PRINȚ AL IERUSALIMULUI SAU DIRIGUIITOR AL LOJILOR REGULARE (gradul al 16-lea)

Prezentarea gradului	111
Tema gradului	112
Tabel comparativ al Manualelor	115
Statute, Reglementări, Îndatoriri și Privilegii ale Prinților Ierusalimului, 1762	116
1. Prințul Ierusalimului	119
2. Drumul Babilonului îmi este cunoscut	122
3. Prinții Ierusalimului trebuie să fie drepecți, știutori și îndurători	125
4. Dreptate și echitate	128
5. Acest grad marchează desăvârșirea „operei la alb”	133
6. Parola și cuvântul sacru	134
7. Șorțul	136
8. Cordonul	138
9. Bijuteria	139
Tabel recapitulativ	140
Instruirea prin întrebări și răspunsuri	141

Capitolul III

CAVALER AL ORIENTULUI ȘI OCCIDENTULUI (gradul al 17-lea)

Prezentarea gradului	149
Tema gradului	152
Tabel comparativ al Manualelor	159
1. Cavalerul Orientului și Occidentului	161
2. Trebuie să facem Ierusalimul ceresc să pogoare pe toată fața pământului	164
3. Cele șapte peceti	169
4. Cei patru călăreți ai Apocalipsei	174
5. Heptagonul	181

6. B.D.S.P.H.G.F.	188
7. Sabia sau spada de la gradul al 15-lea la gradul al 17-lea	192
8. Cu apă și vărsare de sânge	199
9. Ora deschiderii și închiderii lucrărilor	200
10. Semnul la ordin	204
11. Cuvântul sacru	206
12. Vârsta Cavalerului Orientului și Occidentului	207
13. Marele Sfat al celor 24 de Bătrâni	208
14. Veșmântul Cavalerului Orientului și Occidentului	211
15. Semnul Aleșilor	215
16. Șorțul	216
17. Cordoanele	216
18. Bijuteria	217
Tabel recapitulativ	219
Instruirea prin întrebări și răspunsuri	220

Capitolul IV

CAVALER ROSACRUCIAN SAU CAVALER AL VULTURULUI NEGRU, CAVALERUL PELICANULUI SUVERAN PRINȚ DE HEREDOM SAU AL SFÂNTULUI ANDREI (gradul al 18-lea)

Prezentarea gradului	231
Diferite categorii de ritualuri	239
Tema gradului	240
Tabel comparativ al surselor	244
Statute, Îndatoriri și Privilegii ale Prinților Rosacrucieni sau Cavaleri ai Vulturului ori ai Pelicanului, 1762	245
1. Ceasul la care soarele s-a întunecat	246
2. Lucrările n-au fost niciodată oprite, ci doar întrerupte	249
3. Bateria și aclamația	257
Descrierea tabloului Templului Negru	262
4. Templul Negru	263
5. Credință, nădejde, milostenie	269
6. Pierdut în beznă la răspântie de drumuri	287
7. Călătoriile Cavalerului Rosacrucian	289
8. Fă-ți datoria, se va întâmpla ce e scris	291
9. Jertfa – de la gradul de Maestru la cel de Cavaler Rosacrucian	296
10. Din piatra cubică curg sânge și apă	310
11. Animale simbolice ale rosacrucienilor	315

10	IRÈNE MAINGUY	
	LIBRIS	We know books
12.	Pelicanul	319
13.	Pasărea Phoenix	325
14.	Perit ut vivat (moare, ca să trăiască)	328
15.	Cuvântul pierdut și regăsit	329
16.	Steaua, de la loja calfei la Capitul	335
17.	Cel mai smerit dintre toți	339
18.	Valea în Capitul	343
19.	Preaînțeleptul Athirsata/Tirșata	350
20.	Semnul și contrasemnul	354
21.	Semnul Bunului Păstor	362
22.	Emmanuel... <i>Pax Vobis</i>	369
23.	Conduita Cavalerului Rosacrucian în Templu și în afara lui	371
24.	Toiagul pelerinului	375
25.	Ceremonia Cinei	378
26.	Împărțirea pâinii și a vinului	383
27.	De la cruce la cub	387
28.	Trandafirul	398
29.	Banchetul din Joia Mare	406
30.	Podoabele Cavalerilor în Templul Roșu	413
31.	Șorțul	415
32.	Cordonul	416
32.	Bijuteria	417
	Imnul compus de J. Quantin pentru baniera Cavalerului Rosacrucian	420
	Tabel recapitulativ	421
	Prima instruire prin întrebări și răspunsuri	422
	A doua instruire prin întrebări și răspunsuri	426
	A treia instruire prin întrebări și răspunsuri	430
	Tabelul corespondențelor dintre Ritul Scoțian Antic Acceptat și Ritul Francez	433

Capitolul V
AL TREILEA ORDIN DE ÎNȚELEPCIUNE AL
RITULUI FRANCEZ SAU CAVALER AL ORIENTULUI
(Gradul al 6-lea)

Prezentarea celui de-al Treilea Ordin de Înțelepciune	437
Repere cronologice conform Bibliei	441
Tema celui de-al Treilea Ordin de Înțelepciune	442

Tabel comparativ al surselor	446
1. Camera de pregătire	447
2. Camera de la Orient sau Camera de Sfat	447
Tablou al amplasării ofițerilor în Camera de Sfat	448
3. Camera de la Occident	452
4. Denumirile ofițerilor	452
5. De la Orient la Occident	454
6. Camera Verde și Camera Roșie	456
7. Intrarea Suveranului și deschiderea lucrărilor	458
8. Visul lui Cirus	459
9. Vulturul	462
10. Leul	463
11. Robia	464
12. Zorobabel	468
13. Smerenie și răbdare	472
14. Proba jarului	474
15. Podul și Libera Trecere	476
16. Cu sabia într-o mână și mistria în cealaltă	479
17. Coloanele surpate	480
18. Reconstrucția Templului	482
19. Atingerea	484
20. Semnul și contrasemnul	486
21. Vârsta	487
22. Pașii Cavalerului Orientului	487
23. Bateria și aclamația	489
24. Șorțul	489
25. Cordonul și eșarfa	490
26. Bijuteria	491
Tabel recapitulativ	493
Prima instrucție prin întrebări și răspunsuri	494
A doua instrucție prin întrebări și răspunsuri	496

Capitolul VI
AL PATRULEA ORDIN DE ÎNȚELEPCIUNE AL RITULUI
FRANCEZ SAU SUVERAN PRINȚ ROSACRUCIAN
PERFECT MASON LIBER
(gradul al 7-lea)

Prezentarea celui de-al Patrulea Ordin de Înțelepciune	501
Tema celui de-al Patrulea Ordin de Înțelepciune	502

Discursul de recepție	504
Tabel comparativ al surselor	507
Ordonanța Generală în 40 de puncte	508
1. Camera de pregătire	517
2. Camera de recepție	518
3. Camera supunerii la probe, imaginile morții	523
4. Camera de consacrare	524
5. Primirea Cavalerului	526
6. Pregătirea veșmintelor	527
7. Căi neștiute, întunecate și pline de grozăvii	528
8. Semnele	531
9. Bateria și aclamația	531
10. Atingerea de bună-credință	535
11. Parola	536
12. Cel mai smerit dintre toți	537
13. Cele trei virtuți masonice	538
14. Giulgiul cernit presărat cu pete de cenușă	545
15. Șarpele încolăcit în jurul globului pământesc	547
16. Cuvântul regăsit	550
17. Steaua și litera G	553
18. Piatra cubică ascuțită	554
19. Crucea filosofică	556
20. Idealul Perfectului Mason Liber în Capitul	561
21. Am această fericire	564
22. Tema violenței în Ordinele de Înțelepciune	565
23. Cina	568
24. Banchetul de Paști	571
25. Banchetul Cavalerului Rosacrucian	573
26. Împărțirea pâinii și a vinului	575
27. Pacea adâncă	576
28. Treizeci și trei de ani	578
29. Deschiderea și închiderea Capitulului	579
30. Sărutul păcii	583
31. Șorturile	584
32. Cordonul	586
33. Bijuteriile	587
Tabel recapitulativ	589
Prima instruire prin întrebări și răspunsuri	590
A doua instruire prin întrebări și răspunsuri	593

ANEXE

Prezentarea Suveranului Prinț Rosacrucian de Heredom de la Kilwinning	599
1. Heredom de la Kilwinning	602
2. Deschiderea și închiderea Capitulului	608
3. Primul Punct	610
4. Camera de mustrare	614
5. Al doilea punct	616
6. Altarul din Camera roșie	618
7. Evanghelia Sfântului Ioan	620
8. Scara	621
9. Credință – Nădejde – Milostenie	626
10. Căutarea Cuvântului pierdut	632
11. Trandafirul de Saron și crinul de prin vâlcele	634
12. De la cub la cruce	638
13. Rafael	642
14. Vulturul	643
15. Pelicanul	646
16. Al treilea punct	649
17. Săvârșitu-s-a	653
18. Virtuțile Suveranului Prinț Rosacrucian	657
19. Semnul de admirație	659
20. Numele cel Nou al Cavalerului Rosacrucian	660

BIBLIOGRAFIE

1. Lucrări masonice privind gradele capitulare în RSAA	667
2. Lucrări masonice privind Ordinele de Înțelepciune în Ritul Francez ...	669
3. Reviste pe teme de istorie și simboluri ale RSAA	669
4. Reviste despre Ordinele de Înțelepciune din RF	669
Autori citați și operele lor	671
Cuprins al ilustrațiilor	689
Lista planșelor	693
Indice	695

Corespondențele gradelor sau ordinele potrivit riturilor

	RITUL DE PERFECȚIE ÎN 25 DE GRADE	RITUL SCOȚIAN ANTIC ACCEPTAT	RITUL FRANCEZ	RITUL SCOȚIAN RECTIFICAT
ATELIERE SIMBOLICE SAU LOJI ALBASTRE	1. Ucenic 2. Calfă 3. Maestru	1. Ucenic 2. Calfă 3. Maestru	1. Ucenic 2. Calfă 3. Maestru	1. Ucenic 2. Calfă 3. Maestru
LOJI DE PERFECȚIE, ORDINE DE ÎNȚELEP- CIUNE	4. Maestru Secret 5. Maestru Perfect 6. Secretar Intim 7. Staroste și Judecător 8. Intendent al Clădirilor 9. Maestru Ales din 9 10. Maestru Ales din 15 11. Ilustru Ales 12. Mare Maestru Arhitect 13. Cavaler de Arcă Regală 14. Mare Ales	4. Maestru Secret 5. Maestru Perfect 6. Secretar Intim 7. Staroste și Judecător 8. Intendent al Clădirilor 9. Maestru Ales din 9 10. Maestru Ales din 15 11. Ilustru Ales 12. Mare Maestru Arhitect 13. Arcă Regală 14. Mare Scoțian al Bolții Sacre	4. Cavaler al Orientului și Sabiei 5. Scoțian	
CAPITULE SAU ATELIERE CAPITU- LARE	15. Cavaler al Orientului și Sabiei 16. Prinț al Ierusalimului 17. Cavaler al Orientului și Occidentului 18. Suveran Prinț Roza- crucian	15. Cavaler al Orientului și Sabiei 16. Prinț al Ierusalimului 17. Cavaler al Orientului și Occidentului 18. Cavaler Rozacrucian	6. Cavaler al Orientului și Sabiei 7. Suveran prinț Rozacru- cian	4. Maestru Scoțian al Sf. Andrei
AREOPA- GURI SAU ATELIERE FILOSO- FICE	19. Mare Pontif 20. Mare Patriarh noahit 21. Mare Maestru al Cheii 22. Prinț al Libanului 23. Cavaler al Soarelui 24. Cavaler Kadosh	19. Mare Pontif 20. Mare Patriarh noahit 21. Mare Maestru al Cheii 22. Prinț al Libanului 23. Stăpânul Sanctuarului 24. Prințul Sanctuarului 25. Cavaler al Șarpelui de Aramă 26. Prințul Îndurării 27. Mare Comandor al templului 28. Cavaler al Soarelui 29. Mare Scoțian al Sf. Andrei 30. Cavaler Kadosh		Scutier novice
CONSI- TORII SAU ATELIERE DE GRADE ÎNALTE	25. Prinț al Tainei Regale	31. Mare Inspector Comandor 32. Suveran Prinț al Tainei Regale 33. Suveran Mare Inspector General	5. Ordinul al 5-lea ¹	Cavaler Binefăcător al Cetății Sfinte

¹ Al 5-lea Ordin care multora li se pare atât de misterios se mai numește și „Ilustru și Perfect Maestru”. Statutele acestui Ordin au fost adoptate în 1784 de Marele Capitul General. Pare a fi avut un dublu rol: a fost, pe de o parte, un fel de academie cu scopul de a studia sau de a conserva „toate marile fizici și metafizici și toate sistemele”; pe de altă parte, el va reprezenta „biroul de corespondență și Comitetul Marelui Capitul General”. V. *Gradele de Întelepciune ale Ritului Francez, istorie, naștere și renaștere/Les Grades de sagesse du Rite Français, histoire, naissance et renaissance*, Ed. A l'Orient, 2000)

I. Învățătura atelierelor capitulare

Gradele cu adevărat cavaleriești încep abia cu gradul al 15-lea, chiar dacă titlul de „Sublim Cavaler Ales” apare de la gradul al 11-lea, ca distincție onorifică pentru a-i răsplăti pe răzbinătorii lui Hiram, desemnați ca fiind *Prea Adevărați* în toate împrejurările „Emerek”.

Potrivit registrului lojii *Coustos-Villeroi*, transformarea masoneriei ca „Ordin al Societății” în masonerie ca „Ordin Cavaleresc” a apărut către anul 1737, chiar înainte de *Discursul lui Ramsay* după care masonii sunt urmași ai ordinului Cavaleriei Sfântului Ioan din Ierusalim.

Termenul de cavaler este titlul generic purtat în Ritul Scoțian Antic Acceptat de către deținătorii gradelor 15-30 inclusiv, adică de la *Cavaler al Orientului și Sabiei* până la *Cavaler Kadosh*.

Întreaga succesiune de titluri cavaleriești trebuie înțeleasă ca o înnobilare a Maestrului Mason, prin care i se recunoaște aptitudinea de a dobândi și de a pune în practică virtuțile cavaleriești. Începând cu gradele capitulare, înălțarea pe o anume treaptă a inițierii corespunde unei înnobilări naturale a ființei, ceea ce constituie o evocare a instituției nobilei care, la origine, nu a funcționat pe criteriul eredității.

Numărul gradelor cu titulatura de Cavaler apărute în veacul al XVIII-lea este greu de stabilit. Cu toate acestea, se pot cita:

- Cavaler al Cometei (după Ragon, grad de masonerie creștină);
- Cavaler al Vulturului roșu (gradul 39 al Ritului Misraim);
- Cavaler Creștin (nume dat titularilor gradului Rosacrucian în Belgia veacului al XVIII-lea);
- Cavaler al Palestinei și Aurorei (introdus de baronul de Tschoudy în 1760);
- Cavaler al Curcubeului (gradul 42 al Ritului de Memfis / gradul 68 al Ritului de Misraim¹).

¹ Daniel Ligou, *Dictionnaire de la franc-maçonnerie*, Puf, Paris, 1998, pp. 246-261. Găsim aici o foarte importantă enumerare de titluri, considerată incompletă de către autor. (n.a.)

Învățătura atelierelor capitulare presupune patru etape: *Cavaler al Orientului și Sabiei, Prinț al Ierusalimului, Cavaler al Orientului și Occidentului și Suveran Prinț al Rosacrucii*. Aceste etape corespund unei lucrări de eliberare a ființei întemeiate pe acțiune, pe lupta lăuntrică și pe cea exterioară prin aprofundarea și aplicarea în practică a virtuților fundamentale, realizarea unui ideal în care fiecare devine un binefăcător al întregii omeniri.

Cavalerul Orientului și Sabiei reprezintă voința robilor de-a se elibera pentru a reconstrui Templul din Ierusalim. Se accentuează astfel ideea de permanență a Templului, a cărui amintire străbate prin veacuri și generații.

Prinț al Ierusalimului se situează în continuarea aceleiași idei.

Cavalerul Orientului și Occidentului marchează încheierea unui ciclu și face legătura dintre Vechiul și Noul Testament. În sfârșit, gradul al 18-lea reprezintă o încununare a gradelor capitulare, în care *Cavalerul Vulturului și Pelicanului, Suveran Prinț al Rosacrucii* pune accent pe semnificația inițiatică a virtuților teologale. Întemeiată pe ermetism, Legea Nouă o împlinește pe cea Veche. Simbolul animalier al acestui grad a fost înlocuit mai târziu cu pasărea Phoenix, vulturul fiind adoptat la gradul de Cavaler Kadosh.

Francmasoneria și, mai cu seamă, ceea ce a căpătat denumirea de „grade înalte“ propun sinteza unei culturi inițiatică, în care se regăsesc numeroase arhetipuri, făurind astfel o tradiție apuseană devenită păstrătoare a celor mai vechi tradiții dispărute. Tradiția întemeiată inițial pe arta de a construi și care, începând cu gradul al 15-lea, devine cavalească își propune să-i îngăduie oricărei ființe apropierea de adevărurile esențiale. Căutarea perfecțiunii este întotdeauna axată pe ideea de Călătorie, peregrinările unui Cavaler-pelerin făcând posibilă adunarea a ceea ce este risipit și regăsirea Unității primordiale. Comun tuturor inițierilor, acest motiv face posibilă distrugerea înlăuntrul omului a „robiei patimilor și prejudecăților“, însă, dincolo de asta, temele dezvoltate la gradele capitulare duc spre idealul unei omeniri definite prin ajutorarea celor năpăstuiți, omenire care aspiră la o formă de perfecțiune întemeiată pe idealul cavaleresc. Nimic din lumea materială nu dăinuie, de aceea templul din piatră ajunge întotdeauna ca,

după reconstruire, să fie distrus, de unde necesitatea ca fiecare Cavaler Mason să devină el însuși un templu viu.

În 1746, modelul francmasonului desăvârșit este descris în următorii termeni:

„Faptele sale se întemeiază pe modestie. Arată respect superiorilor săi, este sociabil și îndatoritor cu inferiorii; fiecăruia el îi oferă exact ceea ce poate aștepta acela din partea sa.

Datoria constituie principala sa preocupare; este cumpănit în purtări, prevenitor în felul său de a discuta, discret în vorbele sale, prudent în demersurile sale, frate iubitor și prieten credincios...“¹

Practica frăției în Capitul devine o binefacere în acțiune contopită cu iubirea de semeni.

Fig. 2 – Viziunea rosacruciană.

Gravură în acvaforte de Rembrandt, National Gallery of Art, Washington, D.C. (rosacrucianul este surprins în plină lucrare de apariția unui pentaclu luminos).

¹ P.F. Steinheil, *Le Franc-Maçon dans la Republique*; Frankfurt, Leipzig, 1746, p. 63.

II. Considerații asupra istoriei rosacrucianismului

Așa cum termenii „rosacrucian“ și „Rosacrucă“ au devenit banali și utilizați cu semnificații diferite și uneori confuze, tot astfel Frăția Rosacruciană în veacul al XVII-lea a suscitat numeroase și pasionate polemici, afirmații ce n-au putut fi probate, apropieri arbitrare și ipoteze hazardate, uneori pe seama unor fapte cu valoare istorică. Or, pe acest tărâm, sunt de evitat, în egală măsură, și acceptarea fără rezerve, dar și scepticismul absolut.

Puținele date existente despre rosacrucianism sunt legate de apariția a trei scrieri anonime publicate între 1614 și 1616, scrieri ce dezvăluie existența Frăției secrete a Rosacrucienilor.

Fiind greu de stabilit originile acestei frății, tot ce putem face este să ne lansăm în nenumărate supoziții legate de scopurile pe care le urmărea și să ne întrebăm dacă, după patru sute de ani, a mai rămas valabil ceva din moștenirea rosacruciană.

În 1614, un prim text în limba germană, publicat la Kassel (în Hessen) a apărut sub titlul de *Fama Fraternitatis, des Löblichen Ordens des Rosenkreutzes* (Declarația ordinului de merit al Rosa-Crucii). *Fama* aduce la cunoștință existența unei frății întemeiate de un anume Christian Rosenkreutz care trăise în veacurile al XIV-lea și al XV-lea¹.

Fama Fraternitatis consfințește renumele Fraternității Rosacruciene ce-l îndeamnă pe fiecare să opereze înlăuntrul său o alchimie spirituală. Scrierea este publicată împreună cu un „Răspuns la Ordin“ oferit de secretarul arhiducelui Maximilian, Adam Haselmayer. În răspuns, acesta evocă împilarea celor sărmani, sărăcia și suferința lor și îi imploră pe membrii Frăției Rosacruciene să ia atitudine pentru ca marea judecată să aibă loc. El vede în ei niște discipoli ai lui Paracelsus și le asociază apariția cu profeția „Leului de la

Miazănoapte“ ce va învinge Vulturul și „clica“ sa după o luptă necrutătoare, sfârșind prin a stăpâni Europa, Africa și o parte din Asia, instaurând în viața omenirii o eră de pace și de fericire. Atacul la adresa clerului catolic, evident prin utilizarea termenului „clică“, este un indiciu al influenței protestante exercitate asupra mișcării.

Fama Fraternitatis este o scriere de cincisprezece pagini, care descrie o frăție secretă întemeiată cu două sute de ani în urmă de un anume Christian Rosenkreutz, german de origine ale cărui fapte mai însemnate pot fi rezumate astfel: După o călătorie în Țara Sfântă și un lung periplu în Orient, el se întoarce aducând cu sine învățătura primită de la Înțelepții de acolo. Își însușește cunoștințe din „Liber Mundi“ și propune un plan de reformă universală în toate domeniile vieții omului: politic, social, religios, științific și artistic. Pentru a-și transpune idealul în practică, Rosenkreutz se asociază inițial cu trei și, ulterior, cu încă patru frați cărora le transmite limba sa magică, le cere să facă jurământ de castitate și le dă numele de Rosacrucieni.

Fama fixează bazele noii frății pe Tradiție, referindu-se la mesajul Înțelepților din Biblie: Enoh, Avraam, Moise și Solomon, tradiție confirmată de mari filosofi greci: Pitagora, Euclid și Platon. Textul vrea să demonstreze că există continuitate între gândirea religioasă a vechilor greci, gnoză și cosmologie, începând din Antichitate și până la Ordinul Rosacrucian, în veacul al XVII-lea. Învățătura propusă nu este nouă, este cea pe care a primit-o Adam după cădere și pe care au practicat-o Moise și Solomon.

Despre membrii frăției se spune că străbăteau lumea, după ce își asumaseră ca Regulă respectarea a șase obligații:

1. De-a nu avea nici o altă profesiune decât aceea de a vindeca și asta fără nici o plată.
2. De-a nu avea un veșmânt distinctiv.
3. De-a participa la întrunire în fiecare an în ziua stabilită la templul Duhului Sfânt sau de-a anunța cauza pentru care lipsesc.
4. Alegerea unei discipline.
5. Să păstreze secret cuvântul Rosacrucii.
6. Să fie tăinuți pentru o sută de ani.

¹ Elementele de istorie a Rosacrucii utilizate aici sunt preluate din lucrarea lui Bernard Gorceix, *La Bible des Rose-Croix*, Ed. Puf, 1970.

În încheiere, se relatează despre moartea fratelui Ch. R., locul îngropăciunii sale rămânând necunoscut până ce unul dintre frații celei de-a treia generații îl va descoperi. Se face o descriere amănunțită a mormântului împodobit cu reprezentări simbolice, conținând obiecte minunate, printre care cărți ce i-ar fi aparținut lui Paracelsus și frăției.

După închiderea mormântului, autorii textului *Fama* s-au risipit din nou în lume. Autorizați de această dată prin regula Ordinului lor să rupă parțial pecetea secretului, ei publică manifestul adresându-l tuturor mai-marilor Europei, oamenilor de știință și scriitorilor pentru a-i informa despre scopurile frăției secrete.

În manifest, sunt avertizați toți cei care, din curiozitate sau din lăcomie, ar încerca să li se alăture, că astfel se vor expune unor mari nenorociri, spre deosebire de cei care, având sufletul neîntinat, vor primi Lumina.

La scurt timp apare o mică fasciculă intitulată *Allgemeine und General Reformation*, tradus adeseori prin „Reformare generală“, putând fi însă tradus și „Reformă comună întregii lumi“. Textul prezintă o parabolă în care, în compania unui cerc de Înțelepți, zeul solar Apollo încearcă zadarnic să schimbe lumea căutând leac pentru sărăcia oamenilor până când, în cele din urmă, își dă seama că numai transformarea individuală poate avea impact în haosul vieții sociale. Numai prin totalitatea și numărul mare al schimbărilor individuale poate fi concepută o transformare a omenirii. Învățătura acestui text se vedește a fi foarte actuală.

Tot la Kassel apare, în 1615, un alt manifest: *Confessio Fraternitatis Rosae-crucis*, care ar putea însemna „Credința Prea-Onoratei Frății a Rosacrucii“, adresat oamenilor de bunăvoie.

Însumând douăzeci și trei de pagini, cel de-al doilea text, considerat întemeietor, nu mai este redactat în germană, ci în limba latină. În paisprezece puncte, documentul enunță obiectivele a ceea ce voia să însemne și să făptuiască în lume Frăția Rosacrucii. Deși textul a fost elaborat cu intenția de a-l explica pe cel din *Fama*, el diferă de acesta sub mai multe aspecte.

Într-un stil profetic și pesimist (absent în *Fama*), *Confessio* prezintă o viziune escatologică iminentă pentru care oamenii trebuie să se pregătească și fiecare este încurajat să se apere împotriva decadentei gândirii și a sfârșitului filosofiei, considerată pe atunci superioară celor șapte Arte Liberale. Spiritul acestei lucrări se regăsește la gradul de *Cavaler al Orientului și Occidentului*.

Aderând la noua mișcare a Rosacrucii, savanții descoperă minunății până atunci ascunse de dogmele și metodele ce împărțeau mai multă orbire decât învățătură.

Ca metodă de pătrundere a sensului textelor frăției, manifestul recomandă utilizarea criptografiei (descifrarea numerelor și a literelor). La capătul unui șir de recomandări practice și spirituale, *Confessio* definește funcția învățării tradiționale a Cunoașterii, destinată celor ce doresc să descifreze tainele lumii. Fără ca aceste recomandări să fie prea numeroase, textul îi îndeamnă pe oamenii de bunăvoie să se unească pentru a clădi o lume nouă, o Cetate nouă, în care să fie doar fericire și bucurie.

În text apare pentru prima oară numele integral al lui Christian Rosenkreutz care, în *Fama*, nu este desemnat decât cu inițialele.

Cel de-al treilea și ultimul text, intitulat *Nunta chimică* (*Chymische Hochzeit*), a fost publicat în 1616. Este cel mai cunoscut text al Frăției Rosa-Crucii. Are un caracter fantastic, personajele reprezentând arhetipurile exacte ale funcției inițiatice. Este o poveste ermetică sub forma unei relatări autobiografice, în care numele și vârsta eroului sunt simbolice. Christian Rosenkreutz, al cărui nume ar putea fi, de fapt, un pseudonim indicând o funcție inițiatice, întreprinde o căutare timp de șapte zile, el fiind în vârstă de optzeci și unu de ani (onorat cu deosebire în ritualurile masonice, numărul se regăsește deopotrivă în vârsta atribuită mai multor grade).

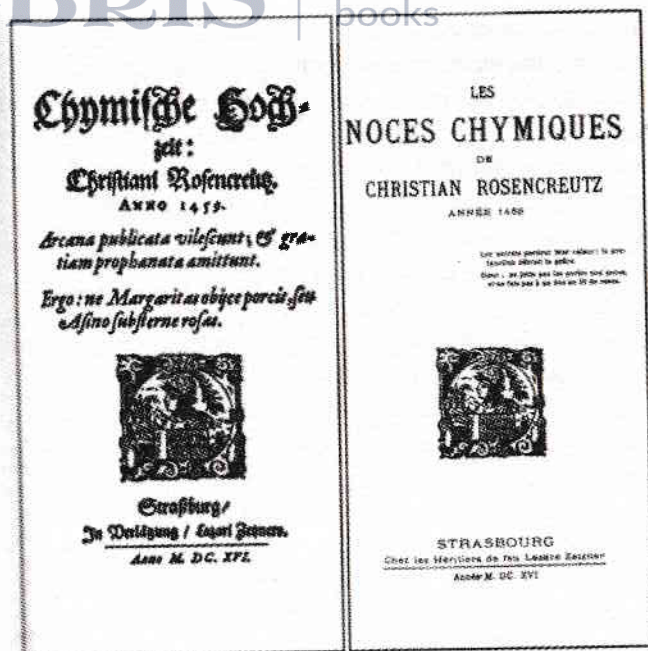

Fig. 3 – Coperta cărții *Nunta chimică* prima ediție din 1616 în germană și o ediție modernă tradusă în franceză

Fabuloasa relatare a călătoriei inițiatică de șapte zile a lui Christian Rosenkreutz utilizează simboluri specifice alchimiei. Planul lucrării are la bază septenarul, reprezentând cele șapte paliere ale transmutației alchimice ducând la Marea Operă, ce corespunde înălțării spirituale a sufletului către Principiu. În acest pelerinaj spiritual, având la bază tradiția ermetistă, macrocosmosul și microcosmosul sunt strâns legate, adică universul este omul, Hristos fiind considerat centru al Unirii.

În rezumat, Christian Rosenkreutz, născut în 1378, ar fi trăit o sută șase ani, murind în 1484. Părinte întemeietor al frăției, el este întru chiparea idealului membrilor acesteia. Christian Rosenkreutz parcurge un traseu inițiatic, străduindu-se să facă cunoscută adevărata religie (frăția creștină), ca de altfel și adevărata filosofie (pentru

discipolii săi, virtuțile cele mai pure bazate pe binefacere și dezinteresare), cunoașterea științelor celor mai tainice (alchimie și teurgie) și mijlocul de-a evita orice suferință și orice boală (prin folosirea unui leac).

Învățătura lui rezultă din periplul fantastic în care, în ziua a șaptea, săvârșindu-și căutarea sub forma Marii Opere alchimice, eroul este uns Cavaler al Pietrei de aur, adică al pietrei filosofale (care, sub alte aspecte, corespunde elixirului de „viață lungă” și „medicinii universale”).

Dacă s-a putut stabili cu certitudine că autorul lucrării *Nunta chimică* se numește Johann Valentin Andreae (1586–1654), faptul nu lămurește misterul evenimentelor relatate în povestire și nici pe al celor prezentate în publicațiile anterioare.

Johann Valentin Andreae a fost în tinerețe un vajnic pelerin care, prin scrierile și prin faptele sale, s-a străduit să promoveze o autentică frăție creștină, cel puțin în sfera lumii luterane în care activa ca pastor. Ni se spune că Rosacrucia era reprezentată pe blazonului familiei sale, ca de altfel și pe al reformatorului Martin Luther (v.p. 404).

Pare plauzibilă ipoteza formulată de Roger Dachez în legătură cu publicarea succesivă a celor trei texte ale Frăției Rosacruții: „Prin intermediul textelor *Fama* și *Confessio* se propune o sinteză a aspirațiilor mistice apărute în mediile protestante ca reacție la selectoza și noul conformism al luteranismului oficial și al perspectivelor oferite de descoperirea ermetismului, sursă posibilă, de la Giordano Bruno încoace, a unui nou ecumenism care să nu fie pentru nimeni catolic sau protestant”.

La sfârșitul analizei sale, el concluzionează: „Tradiția ermeto-cabalistă specifică epocii Renașterii e însoțită de o aplecare spre cunoștințele tainice și mai cu seamă de dorința arzătoare, pentru protestanții dezbrinați de războaie religioase, de a regăsi spiritul evanghelic și pacea inimilor în toleranță și iubire. În Europa frământată de la sfârșitul veacului al XVI-lea și începutul celui